

la data d'inici del viatge. Si aquest es feia per etapes, el termini indicat es computa des del punt d'envolament d'on es van rebre les últimes notícies.»

Disposició final única.

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 7 de gener de 2000.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

autoritats o els funcionaris públics estrangers o d'organitzacions internacionals en l'exercici del seu càrrec en benefici seu o d'un tercer, o atenguin les seves sol·licituds en aquest respecte, amb la finalitat que actuïn o s'abstinguin d'actuar en relació amb l'exercici de funcions públiques per aconseguir o conservar un contracte o un altre benefici irregular en la realització d'activitats econòmiques internacionals, són castigats amb les penes que preveu l'article 423, en els casos respectius.»

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei orgànica i que la facin complir.

Madrid, 11 de gener de 2000.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

543 *LLEI ORGÀNICA 3/2000, d'11 de gener, de modificació de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal, en matèria de lluita contra la corrupció d'agents públics estrangers en les transaccions comercials internacionals. («BOE» 10, de 12-1-2000.)*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica. Sapiguen: Que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La ratificació per Espanya del Conveni de l'Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic (OCDE) de lluita contra la corrupció d'agents públics estrangers en les transaccions comercials internacionals, signat el 17 de desembre de 1997, comporta la necessitat de tipificar penalment les conductes que especifica el Conveni.

D'aquesta manera es pretén complementar la normativa penal, incloent-hi els pressupòsits d'aquest Conveni que no podia preveure el legislador de 1995, pel que fa al fenomen de la corrupció en les transaccions comercials internacionals, cada dia més freqüents i intenses.

Per a això s'ha considerat adequat establir un nou títol en el Codi penal, amb el número XIX bis, que protegeix el bé jurídic de la lluita contra la corrupció en les transaccions comercials internacionals.

Article únic. *Modificació del Codi penal.*

S'afegeix el títol XIX bis al llibre II del Codi penal, amb l'article 445 bis, en els termes següents:

«TÍTOL XIX bis

Dels delictes de corrupció en les transaccions comercials internacionals

Article 445 bis.

Els que, amb obsequis, presents, oferiments o promeses, corrompin o intentin corrompre, per si mateixos o mitjançant una persona interposada, les

544 *LLEI ORGÀNICA 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social. («BOE» 10, de 12-1-2000, i «BOE» 20, de 24-1-2000.)*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica. Sapiguen: Que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

TÍTOL PRELIMINAR

Disposicions generals

Article 1. *Delimitació de l'àmbit.*

1. Es consideren estrangers, als efectes de l'aplicació d'aquesta Llei, els que no tinguin la nacionalitat espanyola.

2. Els nacionals dels estats membres de la Unió Europea i aquells als quals els sigui aplicable el règim comunitari es regeixen per la legislació de la Unió Europea, i els és aplicable aquesta Llei en els aspectes que els puguin ser més favorables.

Article 2. *Exclusió de l'àmbit de la llei.*

Queden exclosos de l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei:

a) Els agents diplomàtics i els funcionaris consulars acreditats a Espanya, així com els altres membres de les missions diplomàtiques permanents o especials i de les oficines consulars i els seus familiars que, en virtut de les normes del dret internacional, estiguin exempts de les obligacions relatives a la seva inscripció com a estrangers i a l'obtenció del permís de residència.

b) Els representants i els delegats, així com els altres membres i els seus familiars, de les missions permanents o de les delegacions davant els organismes intergovernamentals amb seu a Espanya o en conferències internacionals que tinguin lloc a Espanya.

c) Els funcionaris destinats a organitzacions internacionals o intergovernamentals amb seu a Espanya, així com els seus familiars, als quals els tractats en què Espanya sigui part eximeixin de les obligacions que esmenta el paràgraf a) d'aquest article.

TÍTOL I

Drets i llibertats dels estrangers

CAPÍTOL I

Drets i llibertats dels estrangers

Article 3. *Igualtat amb els espanyols i interpretació de les normes.*

1. Els estrangers gaudeixen a Espanya, en igualtat de condicions que els espanyols, dels drets i les llibertats que reconeixen el títol I de la Constitució i les seves lleis de desplegament, en els termes que estableix aquesta Llei orgànica.

2. Les normes relatives als drets fonamentals dels estrangers s'han d'interpretar d'acord amb la Declaració Universal de Drets Humans i amb els tractats i els acords internacionals sobre aquestes matèries vigents a Espanya, i no es poden allegar la professió de creences religioses o conviccions ideològiques o culturals de signe divers per justificar actes o conductes contraris a aquestes normes.

Article 4. *Dret a la documentació.*

1. Els estrangers que estiguin en el territori espanyol tenen el dret i l'obligació de conservar la documentació que acrediti la seva identitat, expedida per les autoritats competents del país d'origen o de procedència, així com la que acrediti la seva situació a Espanya.

2. No poden ser privats de la seva documentació, llevat dels supòsits i amb els requisits que preveuen aquesta Llei orgànica i la Llei orgànica 1/1992, de 21 de febrer, sobre protecció de la seguretat ciutadana.

Article 5. *Dret a la llibertat de circulació.*

1. Els estrangers que estiguin a Espanya d'acord amb el que estableix el títol II d'aquesta Llei tenen dret a circular lliurement pel territori espanyol i a elegir la seva residència sense més limitacions que les que estableixen amb caràcter general els tractats i les lleis, o les que acordi l'autoritat judicial, amb caràcter cautelar o en un procés penal o d'extradició en què l'estranger tingui la condició d'imputat, víctima o testimoni, o com a conseqüència de sentència ferma.

2. No obstant això, es poden establir mesures limitatives específiques quan s'acordin en la declaració d'estat d'excepció o de setge en els termes que preveu la Constitució, i excepcionalment de manera individualitzada pel ministre de l'Interior per raons de seguretat pública.

Article 6. *Participació pública.*

1. Els estrangers residents poden ser titulars del dret polític de sufragi en les eleccions municipals en els termes que estableixen les lleis i els tractats.

2. Els estrangers residents, empadronats en un municipi, que no puguin participar en les eleccions locals, poden elegir de manera democràtica entre ells els seus propis representants, amb la finalitat de prendre part en els debats i les decisions municipals que els concerneixen, de conformitat amb el que determina la legislació de règim local.

3. Els ajuntaments han de confeccionar i mantenir actualitzat el padró d'estrangers que resideixin en el municipi.

4. Els poders públics han d'afavorir l'exercici del dret de sufragi dels estrangers en els processos electorals del país d'origen. A aquest efecte, s'han d'adoptar les mesures necessàries.

Article 7. *Llibertats de reunió i manifestació.*

1. Els estrangers que estiguin a Espanya poden exercir, sense que calgui l'autorització administrativa prèvia i d'acord amb el que disposen les normes que ho regulen, el dret de reunió que recull l'article 21 de la Constitució.

2. Els promotors de reunions o manifestacions en llocs de trànsit públic ho han de comunicar prèviament a l'autoritat competent amb l'antelació que preveu la Llei orgànica reguladora del dret de reunió, la qual només pot prohibir o proposar-ne la modificació per les causes que preveu la Llei esmentada.

Article 8. *Llibertat d'associació.*

Tots els estrangers que estiguin a Espanya poden exercir el dret d'associació d'acord amb les lleis que el regulen per als espanyols. Només els residents poden ser promotors.

Article 9. *Dret a l'educació.*

1. Tots els estrangers menors de divuit anys tenen dret a l'educació en les mateixes condicions que els espanyols, dret que comprèn l'accés a un ensenyament bàsic, gratuït i obligatori, a l'obtenció de la titulació acadèmica corresponent i al sistema públic de beques i ajuts.

2. Els estrangers tenen dret a l'educació de naturalesa no obligatòria en les mateixes condicions que els espanyols. En concret, tenen dret a accedir als nivells d'educació infantil i superiors a l'ensenyament bàsic i a l'obtenció de les titulacions que corresponguin a cada cas, i a l'accés al sistema públic de beques i ajuts.

3. Els estrangers residents poden accedir a l'exercici d'activitats de caràcter docent o d'investigació científica d'acord amb el que estableixen les disposicions vigents. Així mateix, poden crear i dirigir centres d'acord amb el que estableixen les disposicions vigents.

Article 10. *Dret al treball i a la Seguretat Social.*

1. Els estrangers tenen dret a exercir una activitat remunerada pel seu compte o per compte d'altri, així com a l'accés al sistema de la Seguretat Social, en els termes que preveuen aquesta Llei orgànica i les disposicions que la despleguin.

2. Els estrangers poden accedir al servei de les administracions públiques com a personal laboral, d'acord amb els principis constitucionals d'igualtat, mèrit, capacitat i publicitat. A aquest efecte, es poden presentar a les ofertes públiques d'ocupació que convoquin les administracions públiques.

Article 11. *Llibertat de sindicació i de vaga.*

1. Els treballadors estrangers que estiguin a Espanya tenen el dret a sindicar-se lliurement o a afiliar-se a una organització professional en les mateixes condicions que els treballadors espanyols, d'acord amb les lleis que ho regulen.

2. De la mateixa manera, es reconeix als treballadors estrangers el dret a la vaga.

Article 12. *Dret a l'assistència sanitària.*

1. Els estrangers que estiguin a Espanya inscrits en el padró del municipi on resideixin habitualment tenen dret a l'assistència sanitària en les mateixes condicions que els espanyols.

2. Els estrangers que estiguin a Espanya tenen dret a l'assistència sanitària pública d'urgència si contreen malalties greus o tenen accidents, sigui quina sigui la causa, i a la continuïtat d'aquesta atenció fins a la situació d'alta mèdica.

3. Els estrangers menors de divuit anys que estiguin a Espanya tenen dret a l'assistència sanitària en les mateixes condicions que els espanyols.

4. Les estrangeres embarassades que estiguin a Espanya tenen dret a l'assistència sanitària durant l'embaràs, el part i el postpart.

Article 13. *Dret a ajuts en matèria d'habitatge.*

Els estrangers residents i els que estiguin a Espanya inscrits en el padró del municipi on resideixin habitualment tenen dret a accedir al sistema públic d'ajuts en matèria d'habitatge en les mateixes condicions que els espanyols.

Article 14. *Dret a la Seguretat Social i als serveis socials.*

1. Els estrangers residents tenen dret a accedir a les prestacions i als serveis de la Seguretat Social en les mateixes condicions que els espanyols.

2. Els estrangers residents tenen dret als serveis i a les prestacions socials, tant als generals i bàsics com als específics, en les mateixes condicions que els espanyols.

3. Els estrangers, siguin quina sigui la seva situació administrativa, tenen dret als serveis i a les prestacions socials bàsics.

Article 15. *Subjecció dels estrangers als mateixos impostos que els espanyols.*

1. Sens perjudici del que disposen els acords aplicables sobre doble imposició internacional, els estrangers estan subjectes, respecte dels ingressos obtinguts a Espanya i les activitats que hi duguin a terme, als mateixos impostos que els espanyols.

2. Els estrangers tenen dret a transferir els seus ingressos i els estalvis obtinguts a Espanya al seu país o a qualsevol altre, de conformitat amb els procediments que estableix la legislació espanyola i d'acord amb els acords internacionals aplicables. El Govern ha d'adoptar les mesures necessàries per facilitar aquestes transferències.

CAPÍTOL II

Reagrupació familiar

Article 16. *Dret a la intimitat familiar.*

1. Els estrangers residents tenen dret a la vida en família i a la intimitat familiar de la manera que preveu aquesta Llei orgànica i d'acord amb el que disposen els tractats internacionals subscrits per Espanya.

2. Els familiars dels estrangers que resideixin a Espanya als quals es refereix l'article següent tenen dret a la situació de residència a Espanya per reagrupar-se amb el resident.

3. El cònjuge que hagi adquirit la residència a Espanya per causa familiar i els seus familiars agrupats amb ell conserven la residència encara que es trenqui el vincle matrimonial que va donar lloc a l'adquisició.

Article 17. *Familiars reagrupables.*

L'estranger resident té dret que es concedeixi el permís de residència a Espanya per reagrupar-se amb ell als següents parents:

a) El cònjuge del resident, sempre que no estigui separat de fet o de dret o que el matrimoni s'hagi celebrat en frau de llei. En cap cas no es pot reagrupar més d'un cònjuge, encara que la llei personal de l'estranger admeti aquesta modalitat matrimonial. L'estranger resident que estigui separat del seu cònjuge i casat en segones núpcies o posteriors només pot reagrupar amb ell el nou cònjuge i els seus familiars si acredita que la separació dels seus matrimonis anteriors ha tingut lloc després d'un procediment jurídic que fixi la situació del cònjuge anterior i els seus familiars quant a l'habitatge comú, la pensió al cònjuge i els aliments per als menors dependents.

b) Els fills del resident i del cònjuge, inclosos els adoptats, sempre que siguin menors de divuit anys o estiguin incapacitats, d'acord amb la Llei espanyola o la seva llei personal, i no estiguin casats. Quan es tracti de fills de només un dels cònjuges, es requereix a més a més que aquest exerceixi en solitari la pàtria potestat o se li hagi atorgat la custòdia i estiguin efectivament a càrrec seu. En el supòsit de fills adoptius, s'ha d'acreditar que la resolució per la qual es va acordar l'adopció reuneix els elements necessaris per tenir efecte a Espanya.

c) Els menors de divuit anys o incapaços quan el resident estranger sigui el seu representant legal.

d) Els ascendents del resident estranger quan depenguin econòmicament d'ell i hi hagi raons que justifiquin la necessitat d'autoritzar-li la residència a Espanya.

e) Qualsevol altre familiar respecte del qual es justifiqui la necessitat d'autoritzar-li la residència a Espanya per raons humanitàries.

f) Els familiars estrangers dels espanyols als quals no els sigui aplicable la normativa sobre entrada i permanència a Espanya de nacionals d'estats membres de la Unió Europea.

CAPÍTOL III

Garanties jurídiques

Article 18. *Dret a la tutela judicial efectiva.*

1. Els estrangers tenen dret a la tutela judicial efectiva.

2. Els procediments administratius que s'estableixin en matèria d'estrangeria han de respectar en qualsevol cas les garanties que preveu la legislació general sobre procediment administratiu, especialment pel que fa a publicitat de les normes, contradicció, audiència de l'interessat i motivació de les resolucions.

3. En aquests procediments estan legitimades per intervenir com a interessades les organitzacions representatives constituïdes legalment a Espanya per a la defensa dels immigrants.

Article 19. *Dret al recurs contra els actes administratius.*

1. Els actes i les resolucions administratives adoptats en relació amb els estrangers són susceptibles de recurs d'acord amb el que disposen les lleis.

2. El règim d'executivitat dels actes administratius dictats en matèria d'estrangeria és el que preveu la llei amb caràcter general, llevat del procediment d'expulsió d'urgència, que regula aquesta Llei orgànica.

Article 20. Dret a l'assistència jurídica gratuïta.

1. Els estrangers tenen dret a l'assistència lletrada d'ofici en els procediments administratius o judicials que els puguin portar a la denegació de l'entrada o a l'expulsió o a la sortida obligatòria del territori espanyol i en tots els procediments en matèria d'asil. A més a més, tenen dret a l'assistència d'un intèrpret si no comprenen o no parlen la llengua oficial que s'utilitzi.

2. Els estrangers residents i els que estiguin a Espanya inscrits en el padró del municipi on resideixin habitualment, que acreditin insuficiència de recursos econòmics per litigar tenen dret a l'assistència jurídica gratuïta en les mateixes condicions que els espanyols en els processos en què siguin part, sigui quina sigui la jurisdicció en què se segueixin.

CAPÍTOL IV**De les mesures antidiscriminatòries****Article 21. Actes discriminatoris.**

1. Als efectes d'aquesta Llei, representa discriminació qualsevol acte que, directament o indirectament, comporti distinció, exclusió, restricció o preferència contra un estranger, basada en la raça, el color, l'ascendència o l'origen nacional o ètnic, les conviccions i pràctiques religioses, i que tingui com a fi o efecte destruir o limitar el reconeixement o l'exercici, en condicions d'igualtat, dels drets humans i de les llibertats fonamentals en el camp polític, econòmic, social o cultural.

2. En qualsevol cas, constitueixen actes de discriminació:

a) Els efectuats per l'autoritat o per un funcionari públic o personal encarregats d'un servei públic, que en l'exercici de les seves funcions, per acció o omissió, dugui a terme qualsevol acte discriminatori prohibit per la llei contra un ciutadà estranger només per la seva condició de tal o perquè pertanyi a una determinada raça, religió, ètnia o nacionalitat.

b) Tots els qui imposin condicions més costoses que als espanyols, o que impliquin resistència a facilitar a un estranger béns o serveis oferts al públic, només per la seva condició d'estranger o perquè pertanyi a una determinada raça, religió, ètnia o nacionalitat.

c) Tots els qui imposin il·legítimament condicions més costoses que als espanyols o restringeixin o limitin l'accés a la feina, a l'habitatge, a l'educació, a la formació professional i als serveis socials i socioassistencials, així com a qualsevol altre dret reconegut en aquesta Llei orgànica, a l'estranger que estigui regularment a Espanya, només per la seva condició d'estranger o perquè pertanyi a una determinada raça, religió, ètnia o nacionalitat.

d) Tots els qui impedeixin, a través d'accions o omissions, l'exercici d'una activitat econòmica empresa legítimament per un estranger resident legalment a Espanya, sols per la seva condició de tal o per pertànyer a una determinada raça, religió, ètnia o nacionalitat.

e) L'empresari, amb els seus representants, que porti a terme qualsevol acció que tingui un efecte perjudicial que discrimini, fins i tot indirectament, els treballadors per la seva condició d'estrangers o per la seva pertinença a una determinada raça, religió, ètnia o nacionalitat.

Constitueix discriminació indirecta qualsevol tractament derivat de l'adopció de criteris que perjudiquin injustificadament els treballadors per la seva condició d'estrangers o perquè pertanyen a una determinada raça, religió, ètnia o nacionalitat, sempre que es refereixin a requisits no essencials per a l'exercici de l'activitat laboral.

Article 22. Aplicabilitat del procediment sumari.

La tutela judicial contra qualsevol pràctica discriminatòria que comporti la vulneració de drets i llibertats fonamentals es pot exigir pel procediment que preveu l'article 53.2 de la Constitució en els termes establerts legalment.

TÍTOL II**Règim jurídic de les situacions dels estrangers****CAPÍTOL I****De l'entrada i la sortida del territori espanyol****Article 23. Requisits per a l'entrada al territori espanyol.**

1. L'estranger que pretengui entrar a Espanya ho ha de fer pels llocs habilitats a aquest efecte, ha d'estar proveït del passaport o el document de viatge que acrediti la seva identitat, que es consideri vàlid per a aquest fi en virtut de convenis internacionals subscrits per Espanya, i ha d'acreditar mitjans de vida suficients per al temps que pretengui romandre a Espanya.

2. Llevat dels casos en què s'estableixi el contrari en els convenis internacionals subscrits per Espanya, a més a més, cal un visat. El visat no és exigible quan l'estranger sigui titular d'una autorització de residència a Espanya o d'un document anàleg que li permeti l'entrada al territori espanyol.

3. El que disposen els paràgrafs anteriors no és aplicable als estrangers que sol·licitin acollir-se al dret d'asil en el moment d'entrar a Espanya, la concessió del qual es regeix pel que disposa la normativa específica.

4. Es pot autoritzar l'entrada a Espanya dels estrangers que no reuneixin els requisits que estableixen els paràgrafs anteriors quan hi hagi raons excepcionals d'indole humanitària, interès públic o compliment de compromisos adquirits per Espanya. En aquests casos, s'ha de fer entrega a l'estranger de la documentació que s'estableixi per reglament.

Article 24. Prohibició d'entrada a Espanya.

1. No poden entrar a Espanya, ni obtenir un visat amb aquesta finalitat, els estrangers que hagin estat expulsats, mentre duri la prohibició d'entrada, ni tampoc aquells que tinguin prohibida l'entrada en algun país amb què Espanya hagi signat un conveni en aquest sentit.

2. Als estrangers que no compleixin els requisits establerts per a l'entrada, els ha de ser denegada mitjançant resolució motivada, amb informació respecte dels recursos que hi poden interposar en contra, el termini per fer-ho i l'autoritat davant la qual l'han de formalitzar, i del seu dret a l'assistència lletrada.

Article 25. Expedició del visat.

1. El visat ha de ser expedit per les missions diplomàtiques i les oficines consulars d'Espanya i excepcionalment, per motius humanitaris, de col·laboració amb la justícia o d'atenció sanitària, el Ministeri de l'Interior pot eximir de l'obligació d'obtenir el visat els estrangers que estiguin en territori espanyol i compleixin els requisits per obtenir un permís de residència. Quan l'exempció se sol·liciti com a cònjuge de resident, s'han de complir les circumstàncies de l'article 17 i acreditar la convivència com a mínim durant un any i que el cònjuge tingui l'autorització per residir com a mínim un any més.

2. La concessió del visat s'ha de regular per reglament. Per a la seva concessió, cal tenir en compte la

satisfacció dels interessos nacionals d'Espanya, així com els compromisos internacionals assumits per Espanya. S'han d'establir per reglament les causes que poden motivar la denegació del visat. En el procediment es pot requerir la compareixença personal del sol·licitant.

3. La denegació ha de ser expressa i motivada, i ha d'indicar els recursos que siguin procedents. Excepcionalment i amb caràcter temporal, el Govern pot establir per als nacionals d'un determinat país, o procedents d'una zona geogràfica, supòsits en què la denegació no ha de ser motivada. Quan es tracti de visats de residència sol·licitats per persones que invoquen ser titulars d'un dret subjectiu a residir a Espanya reconegut per l'ordenament jurídic, la denegació ha de ser, en tot cas, motivada.

4. La tramitació sobre la concessió o la denegació de permisos i visats regulats en aquesta Llei, té un termini màxim de resolució de tres mesos a comptar de la data de sol·licitud o, si s'escau, de la data d'aportació de la documentació preceptiva.

Article 26. *De la sortida d'Espanya.*

1. Les sortides del territori espanyol es poden fer lliurement, llevat dels casos que preveuen el Codi penal i aquesta Llei.

2. Excepcionalment, el ministre de l'Interior pot prohibir la sortida del territori espanyol per raons de seguretat nacional o de salut pública. La instrucció i la resolució dels expedients de prohibició sempre ha de tenir caràcter individual.

3. La sortida és obligatòria en els supòsits següents:

- a) Expulsió del territori espanyol per ordre judicial, en els casos que preveu el Codi penal.
- b) Expulsió o devolució acordades per resolució administrativa en els casos que preveu aquesta Llei.
- c) Denegació administrativa de les sol·licituds formulades per l'estranger per continuar en territori espanyol, llevat que la sol·licitud s'hagi fet a l'empara de l'article 29.3.

CAPÍTOL II

Situacions dels estrangers

Article 27. *Enumeració de les situacions.*

Els estrangers es poden trobar a Espanya en les situacions d'estada, residència temporal i residència permanent.

Article 28. *Situació d'estada.*

1. Estada és la permanència en territori espanyol per un període de temps no superior a noranta dies.

2. Transcorregut aquest temps, per romandre a Espanya cal obtenir o una pròrroga d'estada o un permís de residència.

3. La pròrroga d'estada no pot tenir una durada superior a noranta dies més.

Article 29. *Situació de residència temporal.*

1. La residència temporal és la situació que autoritza romandre a Espanya durant un període superior a noranta dies i inferior a cinc anys. Les autoritzacions d'una durada inferior als cinc anys es poden prorrogar a petició de l'interessat si concorren circumstàncies anàlogues a les que van motivar-ne la concessió. La durada de les autoritzacions de residència temporal i de les seves pròrrogues s'ha d'establir per reglament.

2. La situació de residència temporal s'ha de concedir a l'estranger que acreditati que disposa de mitjans

de vida suficients per atendre les despeses de manutenció i estada de la seva família, durant el període de temps pel qual la sol·liciti sense que calgui exercir una activitat lucrativa, es proposi dur a terme una activitat econòmica pel seu compte i per fer-ho hagi sol·licitat les llicències o els permisos corresponents, tingui una oferta de contracte de treball a través d'un procediment reconegut per reglament o sigui beneficiari del dret a la reagrupació familiar.

3. També pot accedir a la situació de residència temporal l'estranger que acreditati una estada ininterrompuda de dos anys en territori espanyol, figuri empadronat en un municipi en el moment en què formuli la petició i disposi dels mitjans econòmics per atendre la seva subsistència.

4. Per autoritzar la residència temporal d'un estranger cal que no tingui antecedents penals a Espanya o en els seus països anteriors de residència per delictes existents en l'ordenament espanyol i no figuri com a rebutjable en l'espai territorial del Tractat de Schengen. No és obstacle per obtenir o renovar la residència haver comès un delictes a Espanya si ha complert la condemna, ha estat indultat o està en situació de remissió condicional de la pena.

5. Els estrangers amb permís de residència temporal estan obligats a posar en coneixement del Ministeri de l'Interior els canvis de nacionalitat i domicili.

Article 30. *Residència permanent.*

1. La residència permanent és la situació que autoritza a residir a Espanya indefinidament i treballar en igualtat de condicions que els espanyols.

2. Tenen dret a residència permanent els que hi hagin tingut residència temporal durant cinc anys. Amb caràcter reglamentari i excepcionalment s'han d'establir els criteris perquè no sigui exigible aquest termini en casos d'una vinculació especial amb Espanya.

Article 31. *Residència d'apàtrides i refugiats.*

1. Els estrangers que no tinguin documentació personal i acreditin que el país de la seva nacionalitat no els la reconeix, poden ser documentats amb una targeta d'identitat, i se'ls reconeix i se'ls aplica l'Estatut d'apàtrida, d'acord amb l'article 27 de la Convenció sobre l'Estatut d'apàtrides, i també el règim específic que es determini per reglament.

2. Els estrangers desplaçats que siguin acollits a Espanya per raons humanitàries o a conseqüència d'un acord o un compromís internacional, així com els que tinguin reconeguda la condició de refugiat, obtenen l'autorització de residència corresponent.

Article 32. *Residència de menors.*

1. Es considera regular amb caràcter general la residència dels menors que siguin tutelats per una Administració pública. A instància de l'organisme que n'exerceixi la tutela, se'ls atorga un permís de residència, els efectes del qual es retrotrauen al moment en què el menor hagi estat posat a disposició dels serveis competents de protecció de menors.

2. En cas que els cossos i les forces de seguretat localitzin una persona indocumentada respecte de la qual no es pugui establir amb exactitud si és major o menor d'edat, ho han posar en coneixement dels jutjats de menors per a la determinació de la identitat, l'edat i la comprovació de les circumstàncies personals i familiars. Determinada l'edat i altres dades a què s'ha fet esment, si es tracta d'un menor, l'Administració competent ha de resoldre el que sigui procedent sobre el retorn al seu lloc d'origen o sobre la situació de la seva permanència a Espanya.

CAPÍTOL III

Del permís de treball i règims especials**Article 33. Autorització per a la realització d'activitats lucratives.**

1. Els estrangers majors de setze anys que vulguin exercir qualsevol activitat lucrativa laboral o professional a Espanya han d'obtenir una autorització administrativa per treballar o el permís de treball.

2. Quan l'estranger es proposi treballar pel seu compte o per compte d'altri, exercint una professió per a la qual s'exigeixi una titulació especial, la concessió del permís es condiciona a la tinença i, si s'escau, a l'homologació del títol corresponent. També es condiciona a la col·legiació, si les lleis ho exigeixen.

3. Els ocupadors que contractin un treballador estranger han de sol·licitar i obtenir l'autorització prèvia del Ministeri de Treball i Afers Socials. La manca de l'autorització corresponent per a contractes per part de l'ocupador, sens perjudici de les responsabilitats a què doni lloc, no invalida el contracte de treball respecte als drets del treballador estranger.

Article 34. Autorització administrativa per treballar.

Per a la realització d'activitats econòmiques pel seu compte, en qualitat de comerciant, industrial, agricultor o artesà, ha d'acreditar haver sol·licitat l'autorització administrativa corresponent i complir tots els requisits que exigeix la legislació vigent als nacionals per a l'obertura i el funcionament de l'activitat projectada.

Article 35. El permís de treball.

1. El permís de treball és l'autorització per exercir a Espanya activitats lucratives per compte d'altri.

2. Per a la concessió inicial del permís de treball, en cas de treballadors per compte d'altri, s'ha de tenir en compte la situació nacional d'ocupació.

3. El permís de treball té una durada inferior a cinc anys i es pot limitar a un determinat territori, sector o activitat.

4. El permís de treball es pot renovar quan expiri si persisteix o es renova el contracte o l'oferta de treball que n'hagi motivat la concessió inicial o quan es disposi d'una de nova en els termes que s'estableixin per reglament. A partir de la primera concessió, els permisos es concedeixen sense cap limitació d'àmbit geogràfic, sector o activitat.

5. Transcorreguts cinc anys des de la concessió del primer permís de treball i les pròrrogues corresponents, el permís adquireix caràcter permanent.

Article 36. Permisos especials.

1. Tenen dret al permís de treball els estrangers que obtinguin el permís de residència pel procediment que preveu l'article 29.3. Té la durada d'un any i es renova mentre segueixin les mateixes circumstàncies.

2. Així mateix s'han de renovar automàticament sense la concurrència dels requisits que estableix l'article 35.4 els permisos de treball i les autoritzacions administratives per treballar en les quals concorrin alguna de les circumstàncies següents:

a) Quan l'autoritat competent, d'acord amb la normativa de la Seguretat Social, hagi atorgat una prestació contributiva per desocupació, pel temps de durada de la prestació esmentada.

b) Quan l'estranger sigui beneficiari d'una prestació econòmica assistencial de caràcter públic destinada a aconseguir la seva inserció o reinserció social o laboral durant el seu termini de durada.

Article 37. El contingent de treballadors estrangers.

El Govern, amb l'audiència prèvia del Consell Superior de Política d'Immigració i de les organitzacions sindicals i empresarials més representatives, ha d'establir anualment un contingent de mà d'obra en què ha de fixar el nombre i les característiques de les ofertes d'ocupació que s'ofereixen als treballadors estrangers no residents a Espanya, amb indicació dels sectors i les activitats professionals.

Article 38. Excepcions al contingent.

1. Les ofertes d'ocupació que puguin fer els empleats a treballadors estrangers són independents del contingent global que s'estableixi.

2. No cal considerar la disponibilitat de places en el contingent quan el contracte de treball o l'oferta de col·locació s'adreci a:

- Cobrir llocs de confiança.
- Es tracti del cònjuge o el fill d'estranger resident a Espanya.
- Es tracti del titular d'una autorització prèvia de treball que pretengui la renovació.
- Els treballadors necessaris per al muntatge o la reparació d'una instal·lació o d'equips productius.
- Els que hagin gaudit la condició de refugiat durant l'any següent a la data de la pèrdua d'aquesta condició.

Article 39. Excepcions al permís de treball.

1. No cal obtenir el permís de treball per a l'exercici de les activitats següents:

- Els tècnics i els científics estrangers, convidats o contractats per l'Estat.
- Els professors estrangers convidats o contractats per una universitat espanyola.
- El personal directiu i el professorat estrangers, d'institucions culturals i docents dependents d'altres estats, o privades, de prestigi acreditat, oficialment reconegudes per Espanya, que desenvolupin en el nostre país programes culturals i docents dels seus països respectius, mentre limitin la seva activitat a l'execució d'aquests programes.
- Els funcionaris civils o militars de les administracions estatals estrangeres que vinguin a Espanya per exercir activitats en virtut d'acords de cooperació amb l'Administració espanyola.
- Els corresponsals de mitjans de comunicació social estrangers, degudament acreditats, per a l'exercici de l'activitat informativa.
- Els membres de missions científiques internacionals que duguin a terme treballs i investigacions a Espanya, autoritzats per l'Estat.
- Els artistes que vinguin a Espanya a fer actuacions concretes que no suposin una activitat continuada.
- Els ministres, els religiosos o els representants de les diferents esglésies i confessions, degudament inscrites en el Registre d'entitats religioses, mentre limitin la seva activitat a funcions estrictament religioses.
- Els estrangers que formin part dels òrgans de representació, govern i administració dels sindicats homologats internacionalment, sempre que limitin la seva activitat a funcions estrictament sindicals.

2. Tampoc no cal el permís de treball quan es tracti de:

- Els espanyols d'origen que hagin perdut la nacionalitat espanyola.
- Els estrangers casats amb un espanyol o una espanyola i que no estiguin separats de fet o de dret.

- c) Els estrangers que tinguin a càrrec seu ascendents o descendents de nacionalitat espanyola.
- d) Els estrangers nascuts i residents a Espanya.
- e) Els estrangers amb l'autorització de residència permanent.

Article 40. Règim especial dels estudiants.

1. Es concedeix l'autorització d'admissió i residència a Espanya per raons d'estudi als estrangers que hagin estat admesos en un centre docent, públic o privat oficialment reconegut.

2. La durada de l'autorització de residència és igual a la del curs per al qual estigui matriculat en el centre al qual assisteixi el titular.

3. L'autorització s'ha de prorrogar anualment si el titular demostra que continua complint les condicions requerides per a l'expedició de l'autorització inicial i que compleix els requisits exigits pel centre d'ensenyament al qual assisteix.

4. Els estrangers admesos amb finalitats d'estudi no estan autoritzats per exercir una activitat retribuïda pel seu compte ni per compte d'altri. No obstant això, en la mesura en què això no limiti la prossecució dels estudis, i en els termes que es determinin per reglament, poden exercir activitats remunerades a temps parcial o de durada determinada.

5. La prestació de treball en una família per compensar l'estada i el manteniment mentre es milloren els coneixements lingüístics o professionals es regula d'acord amb el que disposen els acords internacionals sobre col·locació «au pair».

Article 41. Règim especial dels treballadors de temporada.

1. El Govern ha de regular per reglament el permís de treball per als treballadors estrangers en activitats de temporada o campanya que els permeti l'entrada i la sortida del territori nacional d'acord amb les característiques de les campanyes esmentades.

2. Les administracions públiques han de vetllar perquè els treballadors temporers siguin allotjats en habitatges que tinguin unes condicions de dignitat i higiene adequades i han de promoure l'assistència dels serveis socials adequats per organitzar la seva atenció social durant la temporada o la campanya per a la qual se'ls concedeixi el permís de treball.

Article 42. Treballadors transfronterers.

Els treballadors estrangers que resideixin en la zona limítrofa i exercixin la seva activitat a Espanya i tornin al seu lloc de residència diàriament, o, com a mínim, una vegada a la setmana, han d'obtenir l'autorització administrativa corresponent, amb els requisits i les condicions amb què es concedeixen les autoritzacions de règim general.

CAPÍTOL IV

De les taxes per autoritzacions administratives per treballar a Espanya

Article 43. Fet imposable.

L'autorització administrativa expedida als ciutadans estrangers per treballar a Espanya, pel seu compte o per compte d'altri, constitueix el fet imposable d'una taxa.

Article 44. Subjectes passius.

1. Estan directament obligats a pagar la taxa els ocupadors als quals s'autoritzi l'ocupació inicial o la renovació de l'autorització per a l'ocupació d'un treballador estranger en els casos de treball per compte d'altri i el mateix treballador quan ho sigui pel seu compte.

2. És nul qualsevol pacte pel qual el treballador per compte d'altri assumeixi pagar totalment o parcialment la taxa establerta.

Article 45. Quantia de les taxes.

S'ha d'establir per reglament la quantia de les taxes tenint en compte la classe d'autorització, inicial o renovació, la seva naturalesa, per compte propi o per compte d'altri, com també la durada.

Les autoritzacions de treball permanent estan exemptes del pagament de la taxa.

TÍTOL III

De les infraccions en matèria d'estrangeria i el seu règim sancionador

Article 46. La potestat sancionadora.

L'exercici de la potestat sancionadora per la comissió de les infraccions administratives que preveu aquesta Llei orgànica, s'ha d'ajustar al que disposen aquesta Llei i les seves disposicions de desplegament, i la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 47. Tipus d'infraccions.

1. Incorren en responsabilitat administrativa els qui siguin autors o participin en qualsevol de les infraccions tipificades en els articles següents.

2. Les infraccions administratives que estableix aquesta Llei orgànica es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

Article 48. Infraccions lleus.

Són infraccions lleus:

a) L'omissió o el retard en la comunicació a les autoritats espanyoles dels canvis de nacionalitat o de domicili, així com d'altres circumstàncies determinants de la seva situació laboral quan els siguin exigibles per la normativa aplicable.

b) El retard, fins a tres mesos, en la sol·licitud de renovació de les autoritzacions una vegada hagin caducat.

c) Treballar sense haver sol·licitat el permís de treball, quan es disposi del permís de residència temporal, o quan aquest permís hagi estat denegat.

Article 49. Infraccions greus.

Són infraccions greus:

a) Trobar-se en el territori espanyol de manera irregular, perquè no s'ha obtingut o es té caducada més de tres mesos la pròrroga d'estada, l'autorització de residència o documents anàlegs, quan siguin exigibles i sempre que l'interessat no n'hagi sol·licitat la renovació en aquest termini.

b) Treballar a Espanya sense haver sol·licitat el permís de treball o l'autorització administrativa per treballar, quan no disposi de l'autorització de residència vàlida.

c) Incórrer en ocultació dolosa o falsedat greu en el compliment de l'obligació de posar en coneixement

del Ministeri de l'Interior els canvis en la seva nacionalitat o el seu domicili.

d) L'entrada en territori espanyol sense tenir la documentació ni els requisits exigibles, per llocs que no siguin els passos habilitats o contravenint les prohibicions d'entrada previstes legalment.

e) L'incompliment de les mesures imposades per motius de seguretat pública, de presentació periòdica o de residència obligatòria, d'acord amb el que disposa aquesta Llei.

f) La comissió d'una tercera infracció lleu, sempre que en un termini de sis mesos anteriors hagi estat sancionat per dues faltes lleus de la mateixa naturalesa.

g) La participació de l'estranger en la realització d'activitats il·legals.

Article 50. *Infraccions molt greus.*

Són infraccions molt greus:

a) Participar en activitats contràries a la seguretat exterior de l'Estat o exercir qualsevol mena d'activitats que puguin perjudicar les relacions d'Espanya amb altres països.

b) Participar en activitats contràries a l'ordre públic previstes com a molt greus en la Llei orgànica sobre protecció de la seguretat ciutadana.

c) Induir, promoure, afavorir o facilitar, formant part d'una organització amb ànim de lucre, la immigració clandestina de persones en trànsit o amb destí al territori espanyol.

d) La realització de conductes de discriminació per motius racials, ètnics, nacionals o religiosos, en els termes que preveu l'article 21 d'aquesta Llei.

e) La contractació o utilització habitual de treballadors estrangers sense haver obtingut amb caràcter previ l'autorització corresponent per contractar-los.

f) La comissió d'una tercera infracció greu sempre que en un termini de dos anys anteriors hagi estat sancionat per dues faltes greus de la mateixa naturalesa.

Article 51. *Sancions.*

1. Les infraccions tipificades en els articles anteriors són sancionades en els termes següents:

a) Les infraccions lleus, amb una multa de fins a 50.000 pessetes.

b) Les infraccions greus, amb una multa de 50.001 a un milió de pessetes.

c) Les infraccions molt greus, amb una multa des d'un fins a deu milions de pessetes.

2. Correspon al subdelegat del Govern o al delegat del Govern a les comunitats uniprovincials la imposició de les sancions per les infraccions administratives que estableix aquesta Llei orgànica.

3. Per determinar la quantia de la sanció cal tenir especialment en compte la capacitat econòmica i el grau de voluntarietat de l'infractor.

Article 52. *Prescripció de les infraccions i de les sancions.*

1. Les infraccions molt greus prescriuen al cap de tres anys, les greus al cap de dos anys i les lleus al cap de sis mesos.

2. Les sancions imposades per infraccions molt greus prescriuen al cap de cinc anys, les greus al cap de dos anys i les imposades per infraccions lleus al cap d'un any.

3. Si la sanció imposada és la d'expulsió del territori nacional, la prescripció no es comença a comptar fins que hagi transcorregut el període de prohibició d'entrada fixat en la resolució amb un màxim de deu anys.

Article 53. *Expulsió del territori.*

1. Quan els infractors siguin estrangers i tinguin conductes de les tipificades com a molt greus, o conductes greus de les que preveuen els apartats d), e) i g) de l'article 49 d'aquesta Llei orgànica, es pot aplicar en lloc de la sanció de multa l'expulsió del territori espanyol, amb la tramitació prèvia de l'expedient administratiu corresponent.

2. La sanció d'expulsió no pot ser imposada, llevat dels casos de reincidència en infraccions molt greus, als estrangers que estiguin en els supòsits següents:

a) Els nascuts a Espanya que hi hagin residit legalment durant els últims cinc anys.

b) Els que tinguin reconeguda la residència permanent, llevat que estiguin immersos en els apartats a), b), c) i f) de l'article 50 i g) de l'article 49.

c) Els que hagin estat espanyols d'origen i hagin perdut la nacionalitat espanyola.

d) Els que siguin beneficiaris d'una prestació per incapacitat permanent per al treball com a conseqüència d'un accident de treball o una malaltia professional ocorreguts a Espanya, així com els que percebin una prestació contributiva per desocupació o siguin beneficiaris d'una prestació econòmica assistencial de caràcter públic destinada a aconseguir la seva inserció o la reinserció social o laboral, llevat que la sanció es proposi per haver comès alguna de les infraccions reconegudes en els apartats a), b), c) i f) de l'article 50 i g) de l'article 49.

3. Tampoc poden ser expulsats els cònjuges dels estrangers, els ascendents i els fills menors o incapacitats a càrrec de l'estranger que estigui en alguna de les situacions assenyalades anteriorment i hagin residit legalment a Espanya durant més de dos anys, ni les dones embarassades quan la mesura pugui suposar un risc per a la gestació o per a la salut de la mare.

4. Quan l'estranger estigui encartat en un procediment per delictes castigats amb penes privatives de llibertat inferiors a sis anys, el jutge pot autoritzar, amb l'audiència prèvia del fiscal, la seva sortida del territori espanyol, sempre que es compleixin els requisits que estableix la Llei d'enjudiciament criminal, o la seva expulsió, si aquesta és procedent d'acord amb el que preveuen els paràgrafs anteriors d'aquest article, amb la substanciació prèvia del procediment administratiu sancionador corresponent.

En el cas que es tracti d'estrangers no residents legalment a Espanya i que siguin condemnats per sentència ferma, és aplicable el que disposa l'article 89 del Codi penal.

Article 54. *Procediment i efectes de l'expulsió.*

1. Qualsevol expulsió comporta la prohibició d'entrada en el territori espanyol per un període mínim de tres anys i màxim de deu.

2. No cal l'expedient d'expulsió per al retorn dels estrangers en els supòsits següents:

a) Els que havent estat expulsats contravinguin la prohibició d'entrada a Espanya.

b) Els que vulguin entrar il·legalment al país, excepte en el supòsit que preveu l'article 4.1 de la Llei 5/1984, de 26 de març, reguladora del dret d'asil i de la condició de refugiat.

3. El retorn ha de ser acordat per l'autoritat governativa competent per a l'expulsió.

4. El retorn acordat en aplicació de la lletra a) de l'apartat 2, comporta la reiniciació del còmput del termini de prohibició d'entrada que hagi acordat l'ordre d'ex-

pulsió contravinguda. Així mateix, en aquest cas, quan el retorn no es pugui executar en el termini de setanta-dues hores, l'autoritat governativa pot sol·licitar a l'autoritat judicial la mesura d'internament prevista per als expedients d'expulsió.

Article 55. *Col·laboració contra xarxes organitzades.*

1. L'estranger que hagi travessat la frontera espanyola fora dels passos establerts a aquest efecte o no hagi complert la seva obligació de declarar l'entrada i estigui a Espanya de manera irregular o treballant-hi sense permís, sense documentació o amb la documentació irregular, perquè ha estat víctima, perjudicat o testimoni d'un acte de tràfic il·lícit d'éssers humans, immigració il·legal o de tràfic il·lícit de mà d'obra o d'explotació en la prostitució amb abús de la seva situació de necessitat, pot quedar exempt de responsabilitat administrativa i no ha de ser expulsat si denuncia a les autoritats competents els autors o cooperadors del tràfic esmentat, o coopera i col·labora amb els funcionaris policials competents en matèria d'estrangeria, proporcionant dades essencials o testificant, si s'escau, en el procés corresponent contra aquells autors.

2. Els òrgans administratius competents encarregats de la instrucció de l'expedient sancionador han de fer l'autorització oportuna a l'autoritat que hagi d'emetre resolució.

3. Als estrangers que hagin quedat exempts de responsabilitat administrativa, se'ls pot facilitar a elecció seva el retorn al seu país de procedència o l'estada i residència a Espanya, així com permís de treball i facilitats per a la seva integració social, d'acord amb el que estableix aquesta Llei.

4. Quan el ministeri fiscal tingui coneixement que un estranger contra el qual s'ha dictat una resolució d'expulsió apareix en un procediment penal com a víctima, perjudicat o testimoni, i consideri imprescindible la seva presència per a la pràctica de diligències judicials, ho ha de posar de manifest a l'autoritat governativa competent als efectes que es valori la inexecució de la seva expulsió i, en cas que s'hagi executat aquesta última, també s'ha de procedir als efectes que autoritzi el seu retorn a Espanya durant el temps necessari per poder practicar les diligències necessàries, sens perjudici que es puguin adoptar algunes de les mesures que preveu la Llei orgànica 19/1994, de 23 de desembre, de protecció a testimonis i perits en causes criminals.

Article 56. *Retorn i internament.*

1. Els estrangers als quals, a la frontera, no se'ls permeti l'ingrés al país han de ser retornats al seu punt d'origen en el termini més breu possible. L'autoritat governativa que n'acordi el retorn s'ha d'adreçar al jutge d'instrucció si el retorn s'ha d'endarrerir més de setanta-dues hores perquè determini el lloc on hagin de ser internats fins que arribi el moment del retorn.

2. Els llocs d'internament per a estrangers no tenen caràcter penitenciari i han d'estar dotats de serveis socials, jurídics, culturals i sanitaris. Els estrangers internats estan privats únicament del dret ambulatori.

3. Durant l'internament, l'estranger ha d'estar en tot moment a disposició de l'autoritat judicial que ho hagi autoritzat, i l'autoritat governativa ha de comunicar a l'autoritat judicial qualsevol circumstància en relació amb la situació dels estrangers internats.

4. La detenció d'un estranger a efectes de retorn ha de ser comunicada al Ministeri d'Afers Estrangers i a l'ambaixada o el consolat del seu país.

Article 57. *Obligació de presentació periòdica.*

Excepcionalment, l'autoritat governativa pot aplicar provisionalment als estrangers que estiguin a Espanya i se'ls obri un expedient sancionador l'obligació de presentar-se periòdicament a les dependències que s'indiquin. També pot acordar la retirada del passaport o el document acreditatiu de la seva nacionalitat, amb el lliurament a l'interessat del resguard acreditatiu d'aquesta mesura.

Article 58. *Ingrés en centres d'internament.*

1. Quan l'expedient es refereixi a estrangers per les causes compreses en els apartats a), b) i c) de l'article 50, així com el g) de l'article 49, en el qual es proposi l'expulsió de l'afectat, l'autoritat governativa pot proposar al jutge d'instrucció competent corresponent que en disposi l'ingrés en un centre d'internament mentre es du a terme la tramitació de l'expedient sancionador. La decisió judicial en relació amb la sol·licitud d'internament de l'estranger pendent d'expulsió s'ha d'adoptar en una interlocutòria motivada, amb l'audiència prèvia de l'interessat.

2. L'internament s'ha de mantenir pel temps imprescindible per als fins de l'expedient, que en cap cas no pot superar els quaranta dies, ni es pot acordar un nou internament per qualsevol de les causes previstes en un mateix expedient. La decisió judicial que ho autoritzi, atenent les circumstàncies concurrents en cada cas, pot fixar un període màxim de durada de l'internament inferior a l'esmentat.

3. Els menors en els quals concorren els supòsits previstos per a l'internament han de ser posats a disposició dels serveis competents de protecció de menors. El jutge, amb l'informe favorable previ del ministeri fiscal, pot autoritzar-ne l'ingrés als centres d'internament d'estrangers quan també ho siguin els pares o els tutors, aquests ho sol·licitin i hi hagi mòduls que garanteixin la intimitat familiar.

4. La incoació de l'expedient, les mesures cautelars de detenció i internament i la resolució final de l'expedient d'expulsió de l'estranger han de ser comunicades al Ministeri d'Afers Estrangers i a l'ambaixada o el consolat del seu país.

Article 59. *Possibilitat de recórrer les resolucions sobre estrangers.*

1. Les resolucions administratives sancionadores són susceptibles de recurs d'acord amb el que disposen les lleis. El règim d'executivitat d'aquestes resolucions és el que es preveu amb caràcter general.

2. En tot cas, quan l'estranger no estigui a Espanya, pot cursar els recursos procedents, tant en via administrativa com jurisdiccional, per mitjà de les representacions diplomàtiques o consulars corresponents, o d'organitzacions d'assistència a l'emigració degudament apoderades, les quals els han de remetre a l'organisme competent.

TÍTOL IV

Coordinació dels poders públics en matèria d'immigració

Article 60. *Coordinació dels òrgans de l'Administració de l'Estat.*

1. El Govern ha de portar a terme una observació permanent de les magnituds i les característiques més

significatives del fenomen immigratori amb l'objecte d'analitzar-ne l'impacte en la societat espanyola i facilitar una informació objectiva i contrastada que eviti o dificulti l'aparició de corrents xenòfobes o racistes.

2. El Govern ha d'unificar en oficines provincials els serveis existents, dependents de diferents òrgans de l'Administració de l'Estat amb competència en immigració, per tal d'aconseguir una coordinació adequada de la seva actuació administrativa.

3. El Govern ha d'elaborar plans, programes i directrius sobre l'actuació de la Inspecció de Treball prèviament al procediment sancionador, destinats especialment a comprovar el compliment del principi d'igualtat i no-discriminació dels treballadors estrangers, així com el compliment efectiu de la normativa en matèria de permís de treball d'estrangers, tot això sens perjudici de les facultats de planificació que corresponguin a les comunitats autònomes amb competències en matèria d'execució de la legislació laboral.

Article 61. *El Consell Superior de Política d'Immigració.*

1. Per assegurar una coordinació adequada de les actuacions de les administracions públiques amb competències sobre la integració dels immigrants, es constitueix el Consell Superior de Política d'Immigració, en el qual participen representants de l'Estat, de les comunitats autònomes i dels municipis.

2. Aquest òrgan ha d'establir les bases i els criteris sobre els quals s'ha d'establir una política global en matèria d'integració social i laboral dels immigrants, per a la qual cosa ha d'obtenir informació i demanar consulta als òrgans administratius, d'àmbit estatal o autonòmic, així com als agents socials i econòmics implicats amb la immigració i la defensa dels drets dels estrangers.

Article 62. *Suport al moviment associatiu dels immigrants.*

Els poders públics han d'impulsar l'enfortiment del moviment associatiu entre els immigrants i donar suport als sindicats i a les organitzacions no governamentals que, sense ànim de lucre, afavoreixin la seva integració social, facilitant-los recursos materials i ajuda econòmica, tant per mitjà dels programes generals, com en relació amb les seves activitats específiques.

Article 63. *El Fòrum per a la Immigració.*

1. El Fòrum per a la Immigració, constituït, de forma tripartida i equilibrada, per representants de les administracions públiques, de les associacions d'immigrants i de les organitzacions socials de suport, entre altres els sindicats de treballadors i organitzacions empresarials amb interès i implantació en l'àmbit immigratori, constitueix l'òrgan de consulta, informació i assessorament en matèria d'immigració.

2. S'ha de determinar per reglament la composició, les competències, el règim de funcionament i l'adscripció administrativa.

Disposició addicional única. *Termini màxim per a la resolució d'expedients.*

Les sollicituds de pròrroga del permís de residència, així com la renovació del permís de treball que formulin els interessats d'acord amb el que disposa aquesta Llei orgànica s'han de resoldre en el termini màxim de tres mesos a comptar de l'endemà de la presentació de la sollicitud. Transcorregut aquest termini sense que l'Administració hagi donat resposta expressa, s'entén que la pròrroga o la renovació han estat concedides.

Disposició transitòria primera. *Regularització d'estrangers que estiguin a Espanya.*

El Govern, mitjançant reial decret, ha d'establir el procediment per a la regularització dels estrangers que estiguin en el territori espanyol abans del dia 1 de juny de 1999 i que acreditin haver sol·licitat alguna vegada el permís de residència o de treball o que l'hagin tingut en els tres últims anys.

Disposició transitòria segona. *Validesa dels permisos vigents.*

Els diferents permisos o les targetes que habiliten per entrar, residir i treballar a Espanya les persones incloses en l'àmbit d'aplicació de la Llei, que tinguin validesa a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, la conserven pel temps per al qual hagin estat expedides.

Disposició transitòria tercera. *Normativa aplicable a procediments en curs.*

Els procediments administratius en curs s'han de tramitar i resoldre d'acord amb la normativa vigent en el moment de la iniciació, llevat que l'interessat sol·liciti l'aplicació d'aquesta Llei.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queda derogada la Llei orgànica 7/1985, d'1 de juliol, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya, i totes les disposicions que s'oposin al que estableix aquesta Llei.

Disposició final primera. *Modificació de l'article 312 del Codi penal.*

L'apartat 1 de l'article 312 del Codi penal queda redactat de la manera següent:

«Article 312.

1. Són castigats amb les penes de presó de dos a cinc anys i una multa de sis a dotze mesos els que trafiquin de manera il·legal amb mà d'obra.»

Disposició final segona. *Inclusió d'un nou títol XV bis en el Codi penal.*

S'hi introdueix un nou títol XV bis amb la redacció següent:

«Títol XV bis. Delictes contra els drets dels ciutadans estrangers.

Article 318 bis.

1. Els qui promoguin, afavoreixin o facilitin el tràfic il·legal de persones des d'Espanya, en trànsit o amb destinació a Espanya són castigats amb les penes de presó de sis mesos a tres anys i una multa de sis a dotze mesos.

2. Els qui efectuïn les conductes descrites en l'apartat anterior amb ànim de lucre, o amb violència, intimidació o engany, o abusant d'una situació de necessitat de la víctima, són castigats amb les penes de presó de dos a quatre anys i una multa de dotze a vint-i-quatre mesos.

3. S'imposen les penes corresponents en la seva meitat superior a les previstes en els apartats anteriors quan en la comissió dels fets s'hagi posat en perill la vida, la salut o la integritat de les persones o la víctima sigui menor d'edat.

4. En les mateixes penes de l'apartat anterior i, a més a més, en la inhabilitació absoluta de sis a dotze anys incorren els qui duguin a terme els fets valent-se de la seva condició d'autoritat, d'agent de l'autoritat o de funcionari públic.

5. S'imposen les penes superiors en grau a les previstes en els apartats anteriors, en els seus casos respectius, quan el culpable pertanyi a una organització o associació, fins i tot de caràcter transitori, que es dediqui a l'execució d'aquestes activitats.»

Disposició final tercera. *Modificacions en els articles 515, 517 i 518 del Codi penal.*

1. S'afegeix un nou apartat 6è a l'article 515, amb la redacció següent:

«6è Les que promoguin el tràfic il·legal de persones.»

2. Es modifica el primer paràgraf de l'article 517, que queda redactat de la manera següent:

«En els casos que preveuen els números 1r i 3r al 6è de l'article 515 s'imposen les penes següents:»

3. Es modifica l'article 518, que queda redactat de la manera següent:

«Els que amb la seva cooperació econòmica o de qualsevol altra classe, en tot cas rellevant, afavoreixin la fundació, l'organització o l'activitat de les associacions compreses en els números 1r i 3r al 6è de l'article 515 incorren en la pena de presó d'un a tres anys, una multa de dotze a vint-i-quatre mesos i la inhabilitació per a ocupació o càrrec públic pel termini d'un a quatre anys.»

Disposició final quarta. *Articles no orgànics.*

Els preceptes que contenen els articles 10, 12, 13 i 14 no tenen caràcter orgànic, i han estat dictats en l'exercici del que disposa l'article 149.1.2a de la Constitució.

Disposició final cinquena. *Suport al sistema d'informació de Schengen.*

El Govern, en el marc del que preveu el Conveni d'aplicació de l'Acord de Schengen, ha d'adoptar totes les mesures necessàries per mantenir l'exactitud i l'actualització de les dades del sistema d'informació de Schengen, i facilitar l'exercici del dret a la rectificació o la supressió de dades a les persones les dades de les quals hi figurin.

Disposició final sisena. *Reglament de la Llei.*

El Govern, en el termini de sis mesos, ha d'aprovar el reglament d'aquesta Llei orgànica.

Disposició final setena. *Informació sobre la Llei a organismes i organitzacions interessats.*

Des del moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'adoptar les mesures necessàries per informar els funcionaris de les diverses administracions públiques, els directius d'associacions d'immigrants, els col·legis d'advocats, els sindicats i les organitzacions no governamentals dels canvis que sobre l'aplicació de la normativa anterior suposa l'aprovació d'aquesta Llei orgànica.

Disposició final vuitena. *Habilitació de crèdits.*

El Govern ha de dictar les disposicions necessàries per fer front a les despeses originades per l'aplicació i el desplaçament d'aquesta Llei.

Disposició final novena. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei orgànica entra en vigor al cap de vint dies de la seva publicació completa en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,
Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei orgànica i que la facin complir.
Madrid, 11 de gener de 2000.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

(Aquesta Llei orgànica s'inclou tenint en compte la correcció d'errades publicada en el «Butlletí Oficial de l'Estat» núm. 20, de 24-1-2000.)

641 *LLEI ORGÀNICA 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors.* («BOE» 11, de 13-1-2000.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica.
Sapiguen: Que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

1. La promulgació d'aquesta Llei orgànica reguladora de la responsabilitat penal dels menors era una necessitat imposada pel que estableixen la Llei orgànica 4/1992, de 5 de juny, sobre reforma de la Llei reguladora de la competència i el procediment dels jutjats de menors, la moció aprovada pel Congrés dels Diputats el 10 de maig de 1994, i l'article 19 de la Llei orgànica 10/1995 vigent, de 23 de novembre, del Codi penal.

2. La Llei orgànica 4/1992, promulgada com a conseqüència de la sentència del Tribunal Constitucional 36/1991, de 14 de febrer, que va declarar inconstitucional l'article 15 de la Llei de tribunals tutelars de menors, text refós d'11 de juny de 1948, estableix un marc flexible perquè els jutjats de menors puguin determinar les mesures que els són aplicables com a infractors penals, sobre la base de valorar especialment l'interès del menor, entenen per menors, a aquests efectes, les persones compreses entre els dotze i els setze anys. Simultàniament, encomana al ministeri fiscal la iniciativa processal i li concedeix àmplies facultats per acordar la terminació del procés amb la intenció d'evitar, en la mesura que sigui possible, els efectes aflictius que aquest pugui arribar a produir. Així mateix, configura l'equip tècnic com a instrument imprescindible per assolir l'objectiu que persegueixen les mesures i acaba establint un procediment de naturalesa sancionadora educativa, al qual atorga totes les garanties derivades del nostre ordenament constitucional, en sintonia amb el que estableix la sentència esmentada del Tribunal Constitucional i el que disposa l'article 40 de la Convenció dels Drets del Nen de 20 de novembre de 1989.